

Αθήνα, 3 Δεκεμβρίου 2020

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Υγείας

Θέμα: «Ενέργειες για την στήριξη της ψυχικής υγείας που επιδεινώθηκε δραματικά από τον εγκλεισμό και τις κοινωνικές και οικονομικές συνέπειές του».

Η σωματική και ψυχική υγεία αντιμετωπίζονται από τις οικείες επιστήμες ως ένα συνεχές που αλληλοτροφοδοτείται για να δημιουργήσει την ανθρώπινη ολότητα. Ως εκ τούτου, η προάσπιση και των δύο μερών αποτελεί μια αναγκαία συνθήκη για την επίτευξη του αγαθού της υγείας.

Οι ψυχικές διαταραχές εξαιτίας, αφενός της αυξανόμενης προσοχής των επιστημόνων και της κοινωνίας κι αφετέρου του πολλαπλασιασμού των περιστατικών, ενδέχεται -σύμφωνα με έρευνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας- να αποτελέσουν το κρισιμότερο ζήτημα για την ατομική και δημόσια υγεία κατά τον 21^ο αιώνα. Σε αυτό το πλαίσιο, δηλαδή της αυξημένης επαγρύπνησης για τον εντοπισμό, την αντιμετώπιση και τη διαχείριση των συγκεκριμένων ασθενειών, η πολιτεία και οι αρμόδιοι φορείς οφείλουν να λάβουν άμεσα τα απαραίτητα μέτρα.

Η λήψη περιοριστικών μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού προκάλεσε μεγάλη αύξηση των περιστατικών ψυχικής διαταραχής, γεγονός που οδήγησε, εκτός των άλλων, στην εθελοντική πρωτοβουλία των αρμόδιων επιστημόνων του ΕΚΠΑ και του Αιγινήτειου Νοσοκομείου για τη δημιουργία της τηλεφωνικής γραμμής ψυχολογικής υποστήριξης 10306, η οποία λειτουργεί από τις 4 Απριλίου.

Η πρωτοβουλία αυτή, που αγκαλιάστηκε από την επιστημονική κοινότητα, οδήγησε σε μία εξαιρετικά επιτυχημένη πρακτική στην οποία βρήκαν στήριξη και καταφυγή δεκάδες χιλιάδες συμπολίτες μας. Ενδεικτικά, τον Απρίλιο, πραγματοποιήθηκαν περίπου 30.000 κλήσεις οι οποίες αντιμετωπίστηκαν με τον δέοντα τρόπο από τους εθελοντές επιστήμονες.

Όπως αναδεικνύεται από τα καταγεγραμμένα στοιχεία, κατά την διάρκεια της πρώτης περιόδου τα συνηθέστερα θέματα αναφοράς ήταν ο φόβος, η λύπη, οι αιφνιδιασμός και ο θυμός.

Σήμερα, στη δεύτερη καραντίνα έχει υποχωρήσει ο φόβος, ενώ έχει μεγαλώσει το άγχος για το αύριο σε προσωπικό και οικονομικό επίπεδο, όπως και το αίσθημα

της απομόνωσης, ενώ το πρόβλημα επιτείνεται από την αίσθηση ότι το πρόβλημα με τον ιό δεν έχει επικείμενη λήξη.

Αξίζει να επισημανθεί ότι μεγάλο μέρος των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων αφορά ηλικιωμένους συμπολίτες μας, οι οποίοι βιώνουν από πολλές πλευρές την ανασφάλεια, όπως και μικρά παιδιά, τα οποία αντιμετωπίζουν τις συνέπειες του εγκλεισμού με μεγαλύτερη ένταση και αγωνία, ακόμα κι αν δεν είναι εμφανές στους οικείους τους.

Παράλληλα, το τελευταίο διάστημα έχουμε τα προκαταρκτικά αποτελέσματα της Παγκόσμιας Μελέτης Υγείας και Λειτουργικότητας σε Περίοδους Μεταδοτικών Λοιμώξεων, γνωστή ως μελέτη COH-FIT, στην οποία έχουν συμμετάσχει πάνω από 108.000 άτομα παγκοσμίως με την επιστημονική ευθύνη να ανήκει-από την Ελλάδα-στη Β΄ Πανεπιστημιακή Ψυχιατρική Κλινική του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Πρόκειται για μια κυλιόμενη έρευνα, στην οποία καταγράφεται-σύμφωνα με τα δημοσιεύματα- ότι στην χώρα μας η αύξηση των επιπέδων στρες, μοναξιάς και θυμού είναι διπλάσια ή και τριπλάσια συγκριτικά με τις άλλες χώρες, όπου και δεν παρατηρείται η τεράστια επιβάρυνση των ηλικιωμένων που παρατηρήθηκε στην Ελλάδα.

Παράλληλα, από την επεξεργασία των λυμάτων στην Ψυτάλεια, αναδεικνύεται ότι παρατηρείται αύξηση των ψυχοδραστικών ουσιών, όπως και των αντικαταθλιπτικών και των αγχολυτικών ουσιών, σε ποσοστά που κυμαίνονται έως 80% σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο.

Είναι πλέον αποδεκτό από την επιστημονική κοινότητα ότι ο άνθρωπος είναι βιο-ψυχο-κοινωνικό όν οπότε η έκφραση των ψυχικών διαταραχών δεν εξαρτάται μόνο από την ιδιοσυγκρασία και την οικογενειακή ιστορία του καθενός (δεν είναι μόνο θέμα ατομικής ευθύνης) αλλά και από ψυχοπνευστικά γεγονότα της κοινωνικής ζωής. Η πολιτεία με τους θεσμούς της στο βαθμό που της αναλογεί μπορεί να συμβάλλει καθοριστικά στην διατήρηση ή την έξαρση της παθολογίας.

Συγκεκριμένα, στην εποχή της πανδημίας η οικονομική ύφεση και η συνεπαγόμενη εργασιακή ανασφάλεια αποτελεί εκλυτικό παράγοντα για κατάθλιψη, αγχώδεις διαταραχές και άλλες ψυχικές ασθένειες, η οποία επιτείνεται από την έλλειψη ελπίδας για τις διαγραφόμενες εξελίξεις.

Οι παλινωδίες, οι καθυστερήσεις, η έλλειψη μέριμνας και φροντίδας, οι αλλοπρόσαλλες αποφάσεις των αρμόδιων κυβερνητικών οργάνων που επιδίδονται στην επικοινωνιακή διαχείριση της κρίσης, φαίνεται να συντελούν στην αποσταθεροποίηση των πολιτών γεγονός που καταγράφεται στα πιο αυξημένα ποσοστά αισθημάτων θυμού, επιθετικότητας και στρες στη χώρα μας σε σύγκριση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες

Σε αυτό το πλαίσιο, η χώρα μας δυστυχώς, σημειώνει επίπεδα ρεκόρ, ενώ παράλληλα οι συμπολίτες μας έχουν να αντιμετωπίσουν και το άχθος ότι δεν ανταποκρίνονται στη νεοπαγή και περισπούδαστο κατηγορία της ατομικής ευθύνης η οποία-παρότι αναγκαία -στις περισσότερες φορές, αποτελεί τον μανδύα κάλυψης των κυβερνητικών αστοχιών.

Επειδή η χώρα αντιμετωπίζει μια κρίση υγείας, οικονομικής και κοινωνικής, εσχάτως δε και ψυχολογικής,

Επειδή η προάσπιση της ψυχικής υγείας αποτελεί συνταγματική υποχρέωση της Πολιτείας,

Επειδή η ψυχική νόσος μειώνει τη λειτουργικότητα του ατόμου κι απαιτεί από την πολιτεία μακροχρόνια υποστήριξη,

Επειδή οι ψυχικές διαταραχές, εκτός των άλλων, επιβαρύνουν τα ασφαλιστικά ταμεία και μειώνουν την παραγωγικότητα των πολιτών,

Επειδή η χώρα αντιμετωπίζει ήδη ένα κύμα ψυχικών διαταραχών, όπως και χρήση ψυχοδραστικών ουσιών, λόγω της πρωτοφανούς ανασφάλειας εξαιτίας και των πλημμελών και αποσπασματικών μέτρων της κυβέρνησης καθώς ο πολίτης και στα θέματα της ψυχικής υγείας καταφεύγει σε ατομικές λύσεις υπερκατανάλωσης ψυχιατρικών-ψυχοτρόπων φαρμάκων,

Επειδή μια κοινωνία που ασχολείται κατακερματισμένα με αριθμούς τόσο στην οικονομία όσο και στην υγεία στη βάση μιας ανυπόφορης κοινωνικής ανισότητας και διαχωρισμένη από την ποιότητα της ζωής με τις ψυχολογικές της εκφάνσεις είναι καταδικασμένη να γεννά νέες κρίσεις,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- 1. Πώς αντιμετωπίζετε την αλματώδη αύξηση των ποσοστών στρες, θυμού, ενδοοικογενειακής βίας, ψυχικών ασθενειών; Τι ενέργειες έχετε κάνει, σε όλα τα επίπεδα, για τη μείωση των συγκεκριμένων περιστατικών που καταγράφονται στις έρευνες;**
- 2. Σε ποιες συνεργασίες με τα αρμόδια πανεπιστημιακά ιδρύματα και φορείς έχετε προβεί το τελευταίο διάστημα; Με ποιον τρόπο ενισχύετε τις συνεργασίες μεταξύ των όμορων φορέων ψυχοκοινωνικής υποστήριξης των πολιτών ή τους ενισχύετε στην ανάπτυξη νέων δράσεων (διεπιστημονικά, διακοινοτικά, διυπουργικά);**
- 3. Ποιες είναι οι έκτακτες δράσεις για θέματα που άπτονται της ψυχικής υγείας των πολιτών από το Υπουργείο το 2020; Ποιος είναι ο προϋπολογισμός τους; Τι προβλέπεται για το 2021;**
- 4. Ποιος είναι ο σχεδιασμός σας για την απορρόφηση εθελοντικών δομών και των εργαζομένων τους σε μόνιμες δομές ψυχοκοινωνικής υποστήριξης του κράτους; Πώς θα ενισχύσετε ακόμη περισσότερο το έργο που επιτελούν;**

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Βέττα Καλλιόπη

Αγαθοπούλου Ειρήνη Ελένη

Αθανασίου Αθανάσιος

Αλεξιάδης Τρύφων

Αναγνωστοπούλου Αθανασία

Αραχωβίτης Σταύρος

Αυγέρη Δώρα

Αυλωνίτης Αλέξανδρος-Χρήστος

Βαρδάκης Σωκράτης

Γιαννούλης Χρήστος

Γκαρά Αναστασία

Γκιόλας Γιάννης

Ζαχαριάδης Κώστας

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Ζουράρις Κωνσταντίνος

Θραψανιώτης Εμμανουήλ

Καλαματιανός Διονύσιος

Καρασαρλίδου Φρόσω

Κασιμάτη Νίνα

Καφαντάρη Χαρά

Κόκκαλης Βασίλειος

Λάππας Σπύρος

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χαράλαμπος

Μάρκου Κωνσταντίνος

Μιχαηλίδης Ανδρέας

Μουζάλας Γιάννης
Μπάρκας Κωνσταντίνος
Μωραΐτης Θάνος
Νοτοπούλου Αικατερίνη
Ξανθόπουλος Θεόφιλος
Παπαδόπουλος Σάκης
Παπανάτσιου Αικατερίνη
Παπαχριστόπουλος Θανάσης
Πούλου Γιώτα
Ραγκούσης Γιάννης
Σαρακιώτης Γιάννης
Σκουρλέτης Πάνος
Σκουρολιάκος Πάνος
Σκούφα Μπέττυ
Συρμαλένιος Νικόλαος
Τζάκρη Θεοδώρα
Τζούφη Μερόπη
Τελιγορίδου Ολυμπία
Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος
Φάμελλος Σωκράτης
Φωτίου Θεανώ
Χαρίτου Δημήτριος
Χατζηγιαννάκης Μίλτος
Χρηστίδου Ραλλία
Ψυχογιός Γεώργιος